

Laat U elders niet bedriegen , kom bij ons !

Op een morgen zat ik zoals reeds eeuwen aan mijn keukentafel met een zatte koffie , een boterham met choco , beiden uit den Aldi en mijn gazet HLN met het nieuws dat de avond voordien op TV geweest was . Op de radio begon juist een kwis met als hoofdprijs een reis naar Spanje , te voet , neenee . De luisteraars konden bellen met hun antwoord , 2 euro per belleke voor een goed *doel* .... dat van Club Brugge , hoho .

De vraag was : *Noem een meubel dat veel ter sprake komt ?* Te gemakkelijk voor mij , dus ik deed niet mee , allee jong 2 € ! De eerste beller was iemand die uit de leraarskamer belde met veel supporters rond hem en zijn antwoord met veel overtuiging was “ *Stilte* “ , peuuuuut was de reactie in de studio , fout ! De leraar zei nog dat hij “*stilte*” zei tegen de collega’s en uit gewoonte maar de presentator was onverbiddelijk : “ *één antwoord , sorry* “ peuuuuut . Waarschijnlijk een afrekening 30 jaar na datum , hoho .

Vijf seconden later was er al een tweede beller , een kuisvrouw die telefoneerde op kosten van de bazin, en deskundige zijnde zei ze “ tafel “ Peuuuuut .

De derde was een beroepsdrinker die nog of al aan de toog zat en zijn antwoord was natuurlijk ...”zetel “ want hij had er al dikwijls moeten in slapen . Peuuut . En ze bleven bellen en bellen . De ganse Weba passeerde de revue maar steeds peuuut . Zonder dat ik het besepte zat ik mee te spelen , gratis , maar ik kon begot op niets anders komen dan wat ik rond mij zag staan , tot mijn vrouw binnen kwam en zei “ *Als ge n'en keer tijd en goesting et , schilder dan n'en kier de bank buiten*” “ Het klonk als engelenzang in mijn oren , dat was het , **BANK** , zoals in Holland , daar is het een zetel ..... Ik zocht de telefoon maar die hing al aan het oor van mijn madam voor een klapke van een half uur met haar zus , weg prijs, Peuuut !!

In mijn dorp staan veel banken , maar niet de goede want er op zitten is verboden en gevaarlijk , juist het zijn “geldbanken “ .

Zestig en meer jaren geleden waren de cafés in bovental , minstens 3 per straat . Ge kon er uw geld kwijt raken maar de dorst was gelest en het plezier was bonus. Heden ten dage zijn het de banken met ronkende namen die het straatbeeld bepalen , ge kunt er ook uw geld kwijt spelen maar de dorst is niet gelest , integendeel , want zelfs binnen geraken is al een probleem op zich . Om

dan nog niet te spreken van de moeilijkheden om aan uw eigen geld te geraken ,
nog complexer ! Maar ja , het is te nemen of te laten en nemen kunnen ze !

Eens was er een tijd dat iedereen bankdirecteur was van zijn eigen” bankje “ op zijn manier . De ene stak het in een zwarte kous en sliep er op , de andere in een blikken koekendoos en verstopte deze onder een losse tegel of plank , andere namen toch het risico en gingen ermee bij de postmeester die sommige dagen niets anders moest doen dan aan zegelkes likken en stempels zetten in de spaarboekjes , zijn eten smaakte naar lijm en zijn tong plakte aan zijn gehemelte.

Maar hij was fier dat hij werkte voor de “ *spaar en lijfrentekas* “ , de eerste spaarkas/bank in vele gemeenten en dorpen . Soms stond voor zijn loket een rij spaarders , niets abnormaal , en toch , want ze waren stil en de oren waren gericht op de gaatjes in het loketglas waar het spaarbedrag van deze voor u uit kwam in franken , het beste nieuws voor een commeerpartij later op de dag in het winkelke .

Ja zo was het en is het nog steeds , de rekening van een ander ..... In geen tijd werden de meeste zwarte kousen en dozen naar één of andere bank gebracht , aangelokt door cadeaus , procentjes en het verkeerdelijk gevoel dat wie geld op

de bank had eigenlijk rijk was , ja man , zijn geld afgegeven had aan een wildvreemde ja !

De nieuwe geldcultuur die reeds bekend was in de steden was ook binnen geslopen in de dorpen en bijna iedereen was in korte tijd gewonnen voor kasbons , aandelen , pensioensparen , voorhuwelijksparen ....en lenen , de gemakkelijkste handtekening ter wereld ... Ik moet niet verder uitweiden over de verdere evolutie want iedereen heeft ze op zijn manier meegemaakt en doet dat nog steeds . Als ik schrijf dat het toch wat de spuigaten uitloopt dan heb ik wel supporters , denk ik.

De sluiting van de loketten , het wegnemen van de automaten , alles op afspraak en bijna alle betalingen via het kaartje en langs elektronische weg geeft mij toch het gevoel dat men daar in de ivoren toren geen rekening meer houdt met zij die de funderingen helpen maken hebben van hun imperium !

Een paar weken geleden ging ik aan het “afspraakloket” geldstukken vragen van 1 en 2 € , *“ kan niet meer , eerst een mail sturen aan de directeur met de hoeveelheid en reden waarom u deze nodig hebt , antwoord afwachten, dan afspraak maken voor afhaling , antwoord afwachten en dan komen afhalen voor 16h , op donderdag is uw bank , de beste , open s’avonds tot 18 h , moet ik het opschrijven”* zei de bankdame met een glimlach van oor tot oor “, wat was dat ??? Ik werd daar niet gelukkig van en zei dat ik ze zou bestellen in China en ze overmorgen al zou hebben , mogelijks valse maar het verschil is niet te zien . De glimlach was weg en ik ook ! Allee , open tot 18h , ze noemen dat daar avond , voor mij is dat de late namiddag . Ik val mogelijks in herhaling maar “ het is wat het is , we werken niet meer voor geld maar voor cijfers , geen loonzakje meer maar een uittreksel , geen smousgeld meer , geen zwart en zelfs geen wit .... Ik vraag mij af hoe de drugdealers en sexwerkers dit gaan oplossen , hoho . Genoeg gezaagd !

Rijkegem , een dorp aan de Leie begin de jaren 50 , niet te verwarren met St Martens Latem aan de Leie want daar wonen de echte rijken ?

In dit vreedzame dorp waren er zoals overal die tijd kleine boerkes met meer kinderen dan koeien, hardwerkende vaders met zorgzame vrouwen , middenstanderkes, de rijk geërfden en als laatste de categorie die betaald werd door “ het Gouvernement” zijnde de postmeester , facteur , champetter , pastoor en burgemeester met gemeentepersoneel . Iedereen leefde voor en met iedereen en de meesten konden iedere maand nog een centje opzij leggen . De zwarte kousen en blikken dozen waren daar erg in trek , sommigen waagden zich zelfs aan een spaarboekje bij de post , de spaar en lijfrentekas , echt een begrip om mee uit te pakken !

Op school kon je ook sparen , “ *het schoolsparen* “ . Iedere maandag konden de leerling die centjes mee had deze afgeven aan de hoofdonderwijzer van het zesde leerjaar. Het bedrag dat op uitzondering van het nieuwjaar en de communies klein was , op de kermismaandag zelfs nul , kwam op uw spaarkaart en de centjes in een grote blikken koekendoos . Na schooltijd bracht onderwijzer, meester Mispels , zijn buit naar de postmeester die kon beginnen likken en stempelen in de spaarboekjes . Op het einde van het schooljaar kreeg iedere spaarder zijn boekje en de meester zijn envelop met de centjes van de procentjes , win-win .

Meester Mispels was genen gewonen , vijftiger en vrijgezel . Ieder weekend bracht hij door in Gent tussen de “ beau monde ” , verteerde veel geld , dus hij had er veel nodig .

Op een maandag kwamen de spaarderkes allemaal thuis met dezelfde vragen . Ook Fredje , de zoon van de voorzitter van de vinkenmaatschappij “ De Rijkezangers “ . Hij vroeg: “ *Pa, hoevele verdiende gij per ure en hoeveel spaargeld hebde gij en moete gij of ma nog erven ?* “

Pa en ma schrokken maar onbewust antwoorden ze met “ *ongeveer*” , “ *genoeg* “ en “ *hopelijk* “ . Het rare was dat er overal antwoorden waren geven “ voor de rust “ .

‘s Anderendaags was het op speelplaats al groten ambras want de gasten waren elkaar al aan het afstoefen met de financiële toestand thuis , meester Mispels wreef in zijn handen en polste de stoefkerkes af. Een week later stond hij aan de deur bij zijn “maandagklanten “ met een verhaal om vlug rijk te worden , geen

risico , alles gedekt door een grote bank in Gent , onmiddellijk winst en vervolgens maandelijks 10% in de hand , waw !!

De aanhoorders werden er stil van en zagen de frankskes door de kamer vliegen . Zijn voorstel was : “ *geef mij 1000 frank , ik geef u onmiddellijk 10% terug als eerste intrest en vanaf de volgende maand op de eerste iedere maand 100 frank winst in de hand* .....**EN** de 1000 frank kwam uit de kous of blikken doos , 100 frank terug , een ontvangstbewijs en weg was hij , klant nummer 50 was een feit.

In het vinkenlokaal wordt er over niets anders dan geld gepraat en lokaalhouder Fons die al veel gezien en gehoord heeft in zijn café denkt er het zijne van , miserie , miserie ! En ja , de tweede maand krijgen de klein mannen van de 50 klanten van de “Bank Mispel “ een briefke mee van de meester dat de intrest later zal betaald worden wegens “de Gentse feesten “ , Fons had gelijk en riep de mogelijks gedupeerden samen in zijn zaalke achter het café .

Hij had weet van een gelijkaardig geval , de mensen waren hun geld kwijt en de vogel was vertrokken naar Spanje . Niet afwachten maar handelen was zijn raad , maar hoe? Iedereen dacht en dacht , iets wat ze beter gedaan hadden toen ze

rechtover de meester zaten want op geld staat geen naam , het ontvangstbewijs was niks waard ... ze hadden geen been om op te staan .

Plots stak iemand zijn vinger op en zei dat hij wist hoe ze Mispel in de val konden lokken voor hij mogelijks het hazenpad koos . Hij had een schoonbroer in Gent die toneel speelde en ..... Twee dagen later zat er een brief in de bus van Mispel van *nijveraar Jean Louis de Théâtre* die schreef dat hij gehoord had van 10% onmiddellijke intrest en vervolgens iedere maand 10% in de hand en bereidt was 500.000 frank te investeren , zaterdag zou de transactie moeten plaats hebben voor hij vertrok naar Nice , liefst op een rustige plaats en zonder getuigen , de aanbetaling zou gebeuren met een cheque van de grootste bank van België .

Mispel moest zich zetten , 500.000 frank , 50.000 frank geven , cheque innen , valiezen pakken en het vliegtuig op , olé . Hij sprak af in het zaaltje van het café om 7h s’ morgens , maakte Fons iets wijs , wat eigenlijk niet nodig was want het plan lukte .

Mispel zat met zijn 50.000 frankskes te wachten, niemand had hem gezien , nu nog de rijke heer aftroggelen en Rijkegem heeft een echte rijke , maar niet voor lang , hoho . Om 7h stipt komt de chique heer binnen , Mispel doet net niet in zijn broek en begroet zijn beste klant van de “grootste bedriegersbank “van België . Heer Jean Louis wint het vertrouwen van Mispel en de transactie is op 5 minuten een voldongen feit .

De cheque met veel handtekeningen en stempels en 500.000 fr op wordt gewisseld met 50.000 frank in echt geld , zijn intrest , spaargeld uit de kousen van de Rijkegemnaren . De chique heer klopt plots 3 maal met zijn wandelstok op de tafel .

Meester Mispel schrikt en weet niet wat er gebeurd . binnen de minuut is het zaaltje gevuld met 50 bedrogen dorpelingen . M Mispel vlucht met zijn buit in de

hand naar de uitgang en de rijke heer zegt : “ *Laat hem maar gaan , zijn straf zal hij niet ontlopen* “ . Iedereen krijgt zijn 1000 frank terug , dus alles bij alles 100 frank winst en de acteur van dienst doet zijn verhaal en krijgt een applaus als nooit tevoren . Mispel spoedt zich naar huis , neemt zijn klaarstaande valies en neemt de vlucht naar Gent naar de grote bank op de Kouter . Hij biedt de cheque aan van 500.000 frank en de ogen van de loketbediende vallen er bijna uit . Hij gaat ermee bij zijn baas , de directeur , en Mispel mag op het bureel komen , voor alle zekerheid neemt hij een grote zak mee voor het geld . De directeur koopt tijd met een gesprek over beleggen en kasbons maar Mispel heeft daar geen oren naar en wil zo snel mogelijk zijn geld in briefkes . Plots zwaait de deur open en er komen twee gendarmes binnen die hem in de boeien slaan en mee nemen naar de nieuwe wandeling , toen nog echt nieuw . De cheque was vals , zo één die gebruikt wordt in toneelstukken , niet te onderscheiden van een echte moest er niet op gestaan hebben “ *eigendom van de Minardschouwburg* “ , en dat had de slimme schoolmeester niet gezien in al zijn haast , hoho .

De maandag stond er al een andere meester voor de klas , een jonge die niets vroeg over de financiën maar wel of er nog een huwbare zuster thuis was , allee met n'en spaarboek hé !

Mijn inkt en papier zijn op , mijn inspiratie en zin ook , gelukkig kan ik terug gaan zagen op de zettingen , hoho .

Lucien van Gent